

NỮ LƯU VÀ THẾ GIỚI NĂM TÝ

LÊ THỊ SỚM MAI

Theo truyền thống hàng năm, Xuân Việt Báo vẫn dành nhiều trang cho phụ nữ, là anh thư hay mỹ nữ, những bậc nữ lưu có thể làm thay đổi thế giới hay... kiểu tóc của chúng ta. Năm Dậu có nhắc đến ba vị nữ lưu ngày nay vẫn tiếp tục làm nên thời sự là bà Aung San Suu Kyi của Miến Điện, là Ngoại trưởng Condoleezza Rice của Hoa Kỳ và là nguyên và đương kim Thủ tướng Yulia Tymoshenko của xứ Ukraine, một Tổng thống tương lai. Qua năm Tuất là một dọc chân dung của các mỹ nhân tuổi Tuất, như Annette Bening, Madonna, Sharon Stone và Uma Thurman. Đến năm Hợi, một mình Hillary Rodham Clinton đã chiếm hết không gian của các nữ lưu tuổi Hợi với hy vọng trở thành Tổng thống Mỹ, là điều mọi người đang theo dõi qua cuộc tranh cử...

Năm nay, cuộc triển lãm này còn ý nghĩa hơn thế, với chân dung các nữ lưu và mỹ nhân có thể làm chấn động thế giới. Mở đầu với một người đã chết, nhưng là chết cho ước mơ dân chủ. Đó là Benazir Bhutto, hai lần làm Thủ tướng Pakistan và bị ám sát trong khi đi tranh cử...

Ngọn nến cho Benazir Bhutto

Nên dâng một ngọn nến, hay một nén nhang, cho Benazir Bhutto vì rất nhiều lý do.

Bà là nhân vật tiêu biểu cho rất nhiều mâu thuẫn. Sinh năm 1953 tại Karachi ở miền Nam xứ Pakistan từ một gia đình quyền thế, có huyết thống Iran và Kurd từ phía người mẹ, và là phụ nữ có học trong một xã hội Hồi giáo. Bà đi học tại Pakistan, Hoa Kỳ và Anh Quốc, từ những trường có giá trị nhất. Tự thân, đấy đã là một mâu thuẫn.

Là con gái lớn của Thủ

tướng Zulfica Ali Bhutto, bà được người cha trông đợi rất nhiều về sự nghiệp chính trị, một mâu thuẫn khác. Khi người cha bị chế độ quân phiệt lật đổ, và treo cổ, bà không lánh nghiệp chính trị mà lao vào cuộc, nối nghiệp cha lên lãnh đạo đảng Nhân dân Pakistan PPP.

Trong khi nước Mỹ còn tự hỏi là có nên bầu cho một phụ nữ làm Tổng thống không thì Benazir Bhutto đã lên làm Thủ tướng, lần đầu tiên trong thế giới Hồi giáo, và là Thủ tướng trẻ nhất, ở tuổi 35. Bà còn ngồi vào ghế Thủ tướng hai lần vì đảng của mình hai lần chiếm đa số phiếu. Khi ở ngoài chính quyền thì vận động diễn thuyết khắp nơi để tranh đấu cho nền dân chủ của Pakistan.

Chúng ta có lẽ quên mất một sự thật là khi phong trào Hồi giáo cực đoan nổi lên, thì khái niệm "ý dân là ý trời" bị các phần tử Hồi giáo quá khích coi là phạm thượng. Ý Thượng đế mới là tối cao, và Giáo luật Sharia của đạo Hồi mới là nền tảng thiêng liêng chi phối mọi sinh hoạt của xã hội. Hiến pháp hay bầu cử là tà đạo! Và vì vậy, đi bầu

là có thể lãnh án tử hình. Đấy là hoàn cảnh của nhiều xã hội Hồi giáo, nhất là Pakistan khi các lực lượng dân quân khủng bố và al-Qaeda đang tung hoành rất mạnh.

Chỉ nội sự kiện ấy, một phụ nữ như Benazir Bhutto lại từ bỏ cuộc sống lưu vong trong nhung lụa để trở về lãnh đạo đảng PPP đi tranh cử thì đáng tội chết đến... mấy lần. Đàn bà, Tây học, đòi hỏi dân chủ và quyền bầu cử, rồi đi tranh cử... toàn là hành vi "rối đạo". Cho nên, không có nhóm này thì lực lượng khác, quân khủng bố Hồi giáo đều muốn ra tay, hụt lần này thì có lần khác. Bà thoát chết hôm 18 tháng 10 khi đặt chân trên đất mẹ để đi tranh cử giữa một rừng người. Sau đó còn bị mưu sát hụt hai lần nữa.

Tối lần thứ ba thì bọn sát nhân đã toại nguyện.

Người ta nói nhiều về những nhược điểm của bà: tính tình ngang ngạnh dám nói dám làm, có ông chồng là tay chơi và tham nhũng, hai lần làm Thủ tướng mà chưa hoàn tất được nhiều cho giáo dục và phụ nữ, hoặc chính quyền của bà mất uy tín vì nạn tham ô, v.v... Bà không là một lãnh đạo xuất sắc nhất, nhưng cũng không dở.

Tuy nhiên, bà là lãnh tụ đáng nể nhất vì đã dám làm rồi vẫn dám làm.

Thân phụ và hai anh em đều chết thảm, bà không sợ. Bản thân bị thoát chết nhiều lần, bà vẫn không sợ. Benazir Bhutto vẫn đi tranh cử giữa đám đông như muốn thách đố tử thần và định mệnh của mình. Cái chết bi thảm của bà khiến lá phiếu của người dân có một giá trị thiêng liêng: từ nay về sau, người ta sẽ đi bầu trong tinh thần thách thức bọn cuồng sát và những lý luận lạc hậu.

Dân chủ không là loại

Benazir Bhutto Nữ Thủ tướng đầu tiên trong thế giới Hồi giáo, và là Thủ tướng trẻ nhất, ở tuổi 35

Hillary một ngày sau khi ứa lệ. Trong các ứng cử viên, bà là người... đàn ông nhất

Aung San Suu Kyi sẽ còn rất bận rộn vì bà là nguồn sáng cho xứ sở

cỏ dễ mọc mà là loại cây khó trồng, đôi khi phải tưới bằng máu. Benazir Bhutto biết vậy và sẵn sàng đổ máu cho việc đó.

Một nữ lưu có sắc đẹp, tốt nghiệp Harvard và Oxford, gia đình tỷ phú có quan hệ với mọi lãnh tụ lớn nhỏ trên thế giới, mà lại từ bỏ hết để chết thảm giữa quần chúng lầm than của mình. Không đáng kính trọng hay sao?

Đại lộ Clinton nối dài

Dù Hillary Clinton không đắc cử Tổng thống Hoa Kỳ, nước Mỹ từ nay vẫn sẽ khác.

Đang là ngọn triều lừng lững đi lên trong vòng tranh cử sơ bộ của đảng Dân chủ, Nghị sĩ Hillary Rodham Clinton bỗng bị khựng tại vòng bỏ phiếu đầu tiên ở Iowa. Nhưng vài ngày sau, chỉ với nước mắt lưng tròng, bà lập tức đảo ngược tình hình tại New Hampshire.

Mọi cuộc khảo sát ý kiến cử tri và các nhà bình luận khét tiếng của Mỹ đều cho là sau vụ thảm bại tại Iowa thì kỷ nguyên Clinton khởi sự từ năm 1992 sẽ kết thúc đầu năm 2008: Hillary bị làn sóng Obama quạt lên bờ và sẽ bần thần ngồi nhìn cuộc tranh cử tiếp diễn mà không có mình. Họ đều bình sai đoán lộn! Nghị sĩ Hillary Clinton thắng Barack Obama tại vòng sơ bộ New Hampshire - dù không nhiều thì vẫn là rõ rệt thắng.

Trong thời gian tới, Hillary vẫn sẽ đi lên vì có bộ máy tranh cử chính xác như đồng hồ Thụy Sĩ, một quỹ tranh cử đạt mọi kỷ lục lịch sử và vì bà có ý chí dũng mãnh không gì ngăn cản nổi. Đây là một vành cung được căng sẵn từ mấy chục năm nay và được nạp một mũi tên quý là tên tuổi của Đệ nhất Phu nhân có học, Nghị sĩ có đầu óc của Tiểu bang khó trị nhất Hoa Kỳ, New York. Cây cung cứng được căng sẵn, mũi tên chắc chắn sẽ bay rất mạnh

vào ngày bốn tháng 11 năm 2008.

Hillary Clinton là người rất dữ, mà cực kỳ thông minh để cười cười nghe lời chồng, một ông Tổng thống chẳng những thông minh mà còn khôn ngoan khác thường. Chưa chắc đã thành Đệ nhất Phu quân để lại dọn nhà vào toà Bạch Cung trong một vị trí "hàm", cựu Tổng thống Bill Clinton là người biết kín đáo điều chỉnh tọa độ cho mũi tên của vợ. Kinh nghiệm sẽ có của bà là kinh nghiệm đã có của ông. Chưa nói gì đến ban tham mưu của tám năm lãnh đạo của ông Clinton.

Cho nên, về mọi chuyện kinh bang tế thế hay thiên hạ đại thế, Hillary đều có bài bản nhuần nhuyễn hơn mọi đối thủ, nhất là người muốn qua mặt là Nghị sĩ Barack Obama của Illinois.

Và người ta còn thấy một điều khác nữa. Là Hillary đã học rất nhiều từ Tổng thống George W. Bush, ở những gì nên tránh và ở vài điều nên theo! Hai người thật ra có nhiều nét tương đồng và nề trọng nhau.

Hillary là con nhà thế giá có học, nhưng có trái tim nằm bên trái. Về nội trị, bà chủ trương phát triển xã hội hài hòa hơn là chú trọng đến tăng trưởng kinh tế. Bà sẽ đề nghị hàng loạt biện pháp theo chiều hướng đó. Hoa Kỳ có đủ điều kiện - phương tiện - thực hiện các biện pháp ấy. Cho nên, dù chẳng đồng ý ông Bush cũng... bất cần. Khi nước Mỹ đang bận tranh cử và vì chẳng làm gì hơn được ở nhà với một Quốc hội Dân chủ sẵn sàng nâng các đề nghị về nội chính của ông vào sọt rác, ông Bush sẽ mặc sức tung hoành về đối ngoại - mà khỏi bận tâm về chuyện tranh cử.

Người có thể thông cảm với ông về việc đó chính là Hillary Clinton.

Nếu lên lãnh đạo, bà sẽ phải có những quyết định cần thiết cho quyền lợi của Mỹ, dù có thể đi

ngược với tâm lý của đa số đảng viên Dân chủ. Ngược lại, điều mà ông Bush cần chính là một vị Tổng thống quả quyết sẽ lãnh đạo nước Mỹ từ ngày 20 tháng Giêng năm 2009 trở đi. Dưới mắt ông, Hillary có thể là người đó nếu đảng Cộng Hoà bị tuột xích và Nghị sĩ Clinton sẽ cầm chìa khoá bảo vệ nước Mỹ.

Dù khuynh tả, Hillary từng ngồi bên Tổng thống Clinton đủ lâu để biết rằng khi quyền lợi của nước Mỹ nằm trên bàn cân, Tổng thống Mỹ sẽ phải làm gì. Vì tự tin là người sẽ được đảng Dân chủ đề cử làm ứng viên chính thức, Hillary bật mí quá sớm chủ trương cứng rắn của mình về đối ngoại nên đi ngược với cảm quan của nhiều đảng viên dưới cơ sở. Sự chú quan ắt khiến Hillary bị thua tại Iowa và bị dư luận coi như hết thời. Vào hoàn cảnh ấy, nhiều ứng viên có khi đã rầu rĩ ra đi. Hillary không vậy.

Nếu có rầu rĩ đến ứa lệ là vì ước mơ phục vụ nước Mỹ không được toại nguyện, chứ không vì mình! Giọt lệ Hillary có thể là "kịch lệ" mà vẫn thật. Bill Clinton là người có thẩm quyền để kết luận: Hillary thắng ngược tại New Hampshire chính là nhờ giọt lệ đó.

Thành tích rủ lệ để gây mũi lòng là màn diễn xuất rất đẹp, nhưng thật ra trong ngân ấy ứng cử viên Dân chủ, Hillary là người... đàn ông nhất. Cho nên, dù ăn nói nước đôi theo lối phản chiến chủ hòa để lấy lòng cử tri dưới cơ sở - điều cần thiết để lọt qua ngân ấy vòng loại - Hillary đã có sẵn chủ đích dứt khoát và "rất Bush" về an ninh, đối ngoại và quân sự.

Từ khi đảng Dân chủ đưa nữ Dân biểu Geraldine Ferraro đứng chung liên danh với Walter Mondale vào năm 1984, nước Mỹ đã tự chuẩn bị cho một phụ nữ lên lãnh đạo quốc gia. Nhưng họ không ngờ

là một người ngoại khổ và dám làm như Hillary có thể sẽ lên vị trí ấy.

Nếu thắng cử, Nghị sĩ Hillary Clinton sẽ kéo dài sự nghiệp Clinton tại toà Bạch Cung, và là người thực tế kết hợp 16 năm kinh nghiệm đối ngoại của hai ông Tổng thống tuổi Tuất, Clinton và Bush. Bà đáng cho Nghị sĩ McCain và Nguyên Thị trưởng Giuliani phải gờm.

Và quân khủng bố Hồi giáo phải dè chừng!

Nguồn sáng Miến Điện: Aung San Phu nhân

Người có thể cứu vớt Miến Điện năm nay là một Phu nhân

Tháng Tám năm qua, Miến Điện bị trận động đất chính trị khi các tầng ni phải xuống đường biểu tình và bị chế độ quân phiệt đàn áp dã man. Tưởng như bị chìm sâu trong quên lãng, phong trào đấu tranh cho dân chủ tại Miến đã bùng lên, và lần đầu tiên mà các tướng lãnh phải nói chuyện với sức mạnh âm thầm và bền bỉ là Aung San Suu Kyi.

Dân Miến Điện gọi bà với sự kính trọng là Daw Aung San Suu Kyi. Nói theo kiểu ta thì đó là Phu nhân Aungsan, tên bà là Suu Kyi (xin đọc là Xu-Chi). Bà là con gái của vị anh hùng đã giành độc lập cho xứ sở từ tay Đế quốc Anh rồi bị ám sát vào tuổi 32. Sinh năm 1945, Aungsan Phu nhân tốt nghiệp Đại học tại Ấn rồi Anh và có thể là một học giả người Anh gốc Miến sau khi thành hôn với một giáo sư người Anh.

Nhưng bà lại trở về như đã tâm nguyện trước khi hai người thành hôn. "Vì quê hương cần em". Năm 1988 bà trở về, trước là để phụng dưỡng mẹ già trong cơn trọng bệnh, thực tế là để lo cho quê hương trong cơn trọng bệnh còn nguy kịch hơn. Chế độ độc tài quân phiệt nắm chính quyền đã kéo lui Miến Điện về mấy chục năm trong khi phong trào dân chủ đang tràn lan trên thế giới làm khối Xô Viết bị chấn động rồi tan rã.

Kể từ đây, Aungsan Phu nhân xuất hiện.

Được gọi là "tứ bát", ngày tám tháng Tám năm 88, cuộc vận động của bà bị chìm trong biển máu vì các tướng lãnh đàn áp dã man. Họ lập ra "Ủy ban Cứu nguy Trật tự" để cứu nguy chế độ; Aungsan Phu nhân lập ra Liên đoàn Quốc gia cho Dân chủ và kêu gọi đấu tranh bất bạo động để vấn hồi dân chủ cho xứ sở.

Vào tù ra khám nhiều lần, Aungsan không hề lùi bước và khi chế độ đành cho tổ chức bầu cử, Liên đoàn Dân chủ của bà thắng lớn với 82% số phiếu. Đáng lẽ, Miến Điện đã có một nữ Thủ tướng từ đây. Nhưng chế độ ngồi lên thùng phiếu, hủy bỏ kết quả bầu cử và đẩy bà vào tù cho đến 1995. Ở trong tù, Aungsan Phu nhân được biết mình lãnh giải Nobel Hoà bình năm 1991.

Rất vương bận với một phụ nữ mảnh mai mà sắt thép như vậy, các tướng lãnh đề nghị cho bà xuất ngoại. Một lần là đi luôn khỏi về. Bà nhất quyết ở lại, vào ngồi tù và cũng chẳng được vượt mắt người chồng hấp hối tại Anh. Từ đây, tù lỏng, tù chặt, quản thúc tại gia, bị bao vây phong tỏa, thậm chí bị hành hung, là những thăng trầm bình thường của Aungsan Phu nhân. Bà không lùi bước. Đấu

Trước sự ngưỡng mộ của bộ Quốc phòng Mỹ và cộng đồng Việt, Dương Nguyệt Ánh được vinh danh với nhiều huân chương và giải thưởng

tranh bất bạo động nhưng vẫn dứt khoát là đấu tranh tới cùng.

Tháng Tám năm 1007, Miến Điện bị rung động vì lần này chính là tầng ni đã rời chùa xuống đường biểu tình cùng với dân chúng. Trong tháng Chín, họ bị đàn áp thẳng tay, chùa chiền bị phong tỏa thành nhà tù, những người lãnh đạo bị tập trung cải tạo trong rừng. Thế giới lên tiếng phản kháng, Liên hiệp quốc phải gửi Đặc sứ vào nói chuyện với đám tướng lãnh và bà Aungsan để tìm cách hoà giải.

Cả một chế độ đầy sao đầy súng mà phải nhọc lòng xử trí với một người đàn bà yếu ớt! Chế độ ấy không có chính nghĩa và không đáng tồn tại. Qua năm Mậu Tý này, dù có tựa lưng vào Bắc Kinh, chế độ cũng sẽ phải thoái lui.

Aungsan Suu Kyi sẽ còn rất bận rộn vì bà là nguồn sáng cho xứ sở. Loài người, và phụ nữ, mà để bà và Miến Điện bị chìm trong lãng quên thì đừng nên nói tới nhân quyền hay nữ quyền.

Dương Nguyệt Ánh: Nữ lưu nước Việt đứng dậy

Không ngồi đan áo gửi ra sa trường - Mà làm bom

Ngày xưa, khi nước Nam gặp cơn nguy biến, Tiến sĩ Dương Văn Trì của đất Văn Đình - mà dân ta biết dưới tên nhà thơ Dương Khuê - được phong hàm Binh bộ Thượng thư. Tổng trưởng Quốc phòng khi hồi hưu và khi đất nước bị mất chủ quyền, đau xót chừng nào?

Gần một thế kỷ sau, trong số con cháu họ Dương lừng danh đất Bắc, một sĩ quan Không quân của Việt Nam Cộng Hoà cũng gặp cảnh ngộ đau xót ấy khi bị giải giới và đành chịu thua vào năm 1975.

Ít ai ngờ là trong dòng họ Dương đó có cô bé đã chứng kiến tất cả.

Sinh vào năm Tý, khi miền Nam sụp đổ, cô bé mới chỉ ở tuổi cập kê cài tóc. Được nhận vào ty

nạn tại Hoa Kỳ, cô nhớ lại tất cả. Không bao giờ sẽ để mình bị thúc thủ, giải giới, hết đạn. Nước Mỹ thừa hưởng quyết tâm ấy của cô bé tỵ nạn. Nhà khoa học Dương Nguyệt Ánh đã đứng dậy, bước ra, và từ đây đón nhận sự tri ân của các chiến binh Hoa Kỳ.

Dương Nguyệt Ánh là hậu duệ của họ Dương thời kỳ thúc thủ của Tự Đức Thành Thái và đã nhìn thấy người anh ruột sĩ quan Không quân phải buông súng nên miệt mài đi học. Với trong túi hai bằng kỹ sư về hoá học và điện toán, trong tâm ý chí phải có sức mạnh mới bảo vệ được tự do, vị nữ lưu ấy tiếp tục cuộc chiến đờ dang bằng lời nguyện là không bao giờ để kẻ ác có thể tung hoành.

Lời nguyện ấy đưa tới kết quả là một hóa học gia người Việt đã cầm đầu toán chuyên gia chế tạo ra loại bom nhiệt áp trong có 67 ngày, thay vì hai ba năm, để kịp thời yểm trợ chiến trường Afghanistan. Bây giờ bà là nhà khoa học đang lập ra hệ thống xác định lý lịch quân khủng bố bằng dấu tay, bằng DNA, tiếng nói, bằng nhiều dữ kiện bí hiểm khác, để các chiến binh Hoa Kỳ có thể trong vài phút phân định cho rõ bạn thù.

Bom thả là phải chuẩn xác để không gây hại cho thương dân. Và kẻ thù có chui xuống đất hay trốn vào hang động cũng không thoát được. Hệ thống điều tra lý lịch phải đúng và nhanh để bắt lầm người. Và biệt kích của ta có thể nhét vào ba lô đeo trên lưng!

Dương Nguyệt Ánh khả ái là người chơi với chất nổ như người khác làm bánh. Rồi thu gọn hệ thống điều tra từ một toà nhà vào trong cái hộp để binh lính bắt giữ không trật. Bà ngồi trong Ủy ban Tư vấn về Chất nổ, là Giám đốc của một cơ quan siêu kỹ thuật trong bộ Hải quân Hoa Kỳ, là khuôn mặt quen biết của Minh ước Bắc Đại Tây Dương NATO trong ngành nghiên cứu và phát triển vũ khí siêu hạng.

Trước sự ngưỡng mộ của bộ Quốc phòng Mỹ và cộng đồng Việt, Dương Nguyệt Ánh được vinh danh với nhiều huân chương và giải thưởng, kể cả National Security Medal vào năm ngoái. Tên bà được khắc trên bảng để được lưu giữ mãi mãi trong Nha Nghiên cứu Hải quân Hoa Kỳ.

Tất cả chỉ vì lòng khát khao tự do và ý chí quyết thắng. Nếu chỉ thủ thì sẽ thua, phải lấy thế công làm thế thủ vì "yếu là thua". Khi tự do bị thua thì cái ác và sự u mê sẽ thắng. Một niềm xác tín chắc nịch như một phương trình toán học! Dương Nguyệt Ánh muốn trả lại món nợ cho Hoa Kỳ vì bà quý trọng tự do và được đón nhận vào một xã hội tự do. Cuối năm 2007, bình bút George Will nổi tiếng đã viết về bà với kết hàm ý biết ơn: Dương Nguyệt Ánh đền ơn Hoa Kỳ còn nhiều hơn món nợ tự do đã nhận từ nước Mỹ.

Nhưng con người ấy cũng là một nhân vật cổ điển. Bên người chồng và bốn đứa con, Dương Nguyệt Ánh là người nội trợ điển hình của Á Đông. Bà giáo dục con cái trong tinh thần kỷ luật, tuyệt đối tránh những hình ảnh của chiến tranh, bạo động. Ước mơ của nữ khoa học gia là có thêm thời giờ cho thơ văn.

Huyết thống họ Dương đấy...